

4
ROČNÍK 14

8. října 2004

V ČÍSLE:

Slavnostní akty v aule FF UP • Rozpočtové provizorium – otázka pro rektorku UP • Rozhovor s doc. J. Jirákem • Představujeme: nový emeritní profesor UP prof. V. Stučka • Četba na pokračování: rektori UP • Diskuse, názory, ohlasy

Vedle promoci absolventů DSP a předání dekretů docentům proběhla 24. 9. 2004 v aule FF UP také slavnostní ceremonie, při níž byla již počtvrté v historii UP přiznána práva emeritnímu profesorovi. Stal se jím další z dlouholetých členů akademické obce Přírodovědecké fakulty UP prof. V. Stučka. (Více informací níže a na str. 5.)

-map-, foto -tj- ▶

Dekret stvrzující udělení práva emeritního profesora UP převzal prof. V. Stučka

■ V rámci promoce absolventů doktorských studijních programů a předání diplomů novým docentům byl 24. 9. v aule FF UP slavnostně předán dekret stvrzující práva emeritního profesora. V pořadí již čtvrtým emeritním profesorem Univerzity Palackého se stal **prof. V. Stučka** (Katedra analytické chemie PŘF UP).

Přiznání práv emeritního profesora je symbolickým oceněním odborných kvalit vědce. Univerzita Palackého se svými sedmi fakultami hodlá udržet tímto způsobem v kontaktu experty, kteří odcházejí do penze. Svou přítomností na domovském pracovišti tak mohou být stále vzory – díky své přirozené autoritě a prokázané erudici – mladým kolegům a posluchačům. Jako emeritní profesor hodlá prof. V. Stučka i nadále pracovat se studenty, rád by napsal další kapitoly z historie oboru analytická chemie na UP v Olomouci a zabýval se historií přírodních věd.

UP se důrazně ohradila proti nedávným zkresleným informacím

■ Ve věci zkreslených informací týkajících se zájmu UP o objekt Základní školy Na Hradě vystoupila rektorka UP **prof. J. Mačáková, CSc.**, 21. 9. 2004 na jednání Zastupitelstva města Olomouce. Stalo se tak na základě písemné žádosti Ing. M. Tesaříka, primátora statutárního města Olomouce. Vyjádření UP, které zaznělo v průběhu jednání nejvyššího orgánu města, otiskujeme v plném znění:

Vážený pane primátore, vážené členky a členové Rady města, vážené členky a členové Zastupitelstva města Olomouce, dámy a pánové,

předstupuji před vás na základě písemné žádosti pana primátora, který se na mne obrátil s návrhem na vystoupení zástupce Univerzity Palackého na jednání Zastupitelstva dopisem dne 13. 9. 2004. Jeho výzvě jsem vyhověla, protože i já se domnívám, že je žádoucí na jednání nejvyššího orgánu města uvést na pravou míru zkreslené informace, které se objevily v některých médiích. Opakovaně jsme se proti těmto dezinformacím důrazně ohradovali v tiskových prohlášeních, která byla zveřejněna i na stránkách Žurnálu UP.

I nadále chce pracovat v komisích i jako oponent a spoluresitel podávaných grantů a snad se mu i podaří další z jeho plánů – modernizace výukových videoprogramů z analytické chemie.

Emeritnímu profesorovi poskytne Přírodovědecká fakulta UP možnost dále vědecky bádát. Na Katedře analytické chemie PŘF UP má prof. V. Stučka zajištěné pracovní místo včetně přístupu na internet a nezbytné zázemí pro vědeckou práci. Jde však o volnější vztah s univerzitou, emeritní profesor nemá nárok na mzdu a není již v pracovním poměru se školou.

Prvním emeritním profesorem UP byl jmenován chemik prof. Z. Stránský (20. 2. 2004), tento titul byl také přidělen prof. L. Danielovi, muzikologovi a hudebnímu pedagogovi (21. 5. 2004) a ve stejný den též botanikovi prof. B. Hlůzovi.

-map-

Velká cena AFO 2004 pro Zakarpatskou oblast – Rachovský rajon

■ Včera (7. října) skončil 39. ročník mezinárodního festivalu *Academia film Olomouc 2004*. Ve znamení letošního jubilea spojeného s přelomovým rokem 1989 se organizátoři tentokrát zaměřili především na témata a skutečnosti spojené s dlouhou a patrně nikdy nekončící cestou od totality k demokratické společnosti.

Slavnostní zakončení festivalu AFO 2004 spojené s udělením cen proběhlo v kině Metropol (viz přehled oceněných filmů a tvůrců uvnitř tohoto čísla).

-map-

Rozpočtové provizorium na UP i v říjnu

■ Akademický senát Univerzity Palackého opět neschválil *Návrh souhrnného rozpočtu UP na rok 2004*. Hospodaření na UP se tedy bude muset řídit i nadále rozpočtovým provizoriem.

I když ekonomická komise AS UP předložený návrh tentokrát ke schválení doporučila a kladně se k osnově vyjádřil i předseda AS UP MUDr. Z. Zlámal, CSc., prezentovaný *Návrh souhrnného rozpočtu UP* na probíhající rok hlasováním neprošel ani v prvním podzimním termínu. Z patnácti přítomných členů AS UP mu podporu vyjádřilo dvanáct senátorů, tři se hlasování zdrželi.

V diskusích, jež předcházela hlasování, zazněly připomínky týkající se mj. předložených podkladů, které podle členů AS UP pozbývají aktuálnosti, podle některých členů AS UP byl předložený návrh rozpočtu UP na rok 2004 shodný s těmi návrhy, které již nebyly schváleny v dřívějších měsících. Konkrétní pozměňovací návrh však podán nebyl. Podle předsedy AS UP naopak rektorkou UP předložený *Návrh souhrnného rozpočtu UP na rok 2004* filozofii požadavku senátu splnil (snížení finančních prostředků centrálním jednotkám a naopak navýšení prostředků pro fakulty UP).

Jednání Akademického senátu UP proběhlo 22. 9., další (opět veřejné) jednání se uskuteční 19. 10. (viz také otázka pro rektorku UP na str. 3).

-map-

Dokončení na str. 3

Mezinárodní algebraická konference

■ Série mezinárodních algebraických konferencí *Summer School on General Algebra and Ordered Sets* má historii delší než čtyři desetiletí. U jejího zrodu stály Masarykova univerzita v Brně (prof. F. Šik, prof. M. Novotný, doc. M. Sekanina) a Komenského univerzita v Bratislavě (prof. M. Kolibiar, prof. T. Katriňák, doc. E. Gedeonová), které se vždy počátkem září střídaly v pořádání tehdy desetidenních konferencí. Později se připojily Univerzita Karlova (od roku 1990 se již neúčastní), Matematický ústav SAV v Košicích, v roce 1989 naše univerzita a po svém založení i Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně.

Univerzita Palackého prostřednictvím Katedry algebry a geometrie pořádala tuto konferenci v letech 1994, 1999 a spolu s UTB v roce 2000. Naše snaha z let předchozích se zúročila letos ve dnech 5. až 11. září, kdy jsme v hotelu Neptun v Malé Morávce opět organizovali zmíněné mezinárodní setkání za spoluúčasti UTB ve Zlíně. Konference měla značný ohlas, zúčastnilo se 72 algebraiků z Německa, Polska, Maďarska, Ruska, Rakouska, Francie, Lotyšska, Thajska, Japonska, Slovenska a České republiky. Dva přední světoví algebraici (prof. F. Wehrung z Caen a prof. H. Machida z Tokia) projevili zájem o účast již před rokem. Přednášelo se v ranní a večerní sekci. Je potěšitelné, že účastníci z naší Katedry algebry a geometrie včetně doktorandů přednesli své referáty. Na programu konference byly i dva minikurzy: prof. M. Goldstern: Clones on infinite sets a prof. L. Polák: Algebraic methods in regular language theory.

Pro organizátory celá akce ještě neskončila, naopak začala práce na sborníku, jenž pod názvem „Contributions to General Algebra“ vyjde v prestižním rakouském nakladatelství J. Hayn v Klagenfurtu. I když organizace podobné konference je velmi náročným úkolem, znamená pro nás možnost uspořádat i příští ročník poctu a ocenění od mezinárodní algebraické komunity.

Prof. I. Chajda, Katedra algebry a geometrie PŘF UP

Sedm set spokojených návštěvníků v UC UP

■ V rámci tradičních *Dnů evropského dědictví* (18.–19. 9.) si prostory Uměleckého centra UP prohlédlo zhruba 700 lidí.

Oba víkendové dny provázeli „konviktem“ J. Kuba a J. Koulová, manažerka UC UP. Ke zhlédnutí se nabízela Kaple Božího těla, Atrium, Auditorium, Ateliér malby a kresby, věž nad gotickou brankou, Filmový a Divadelní sál, Ateliér textilní tvorby a všechny výstavní prostory. Méně početné skupiny se podařilo provést i podzemím. Přichozí si mohli na místě koupit i knihu o jezuitském konviktu, prozatím jedinou publikaci o historii a rekonstrukci této ojedinělé stavby. Téměř všichni, kteří Umělecké centrum UP v průběhu zmíněného víkendu navštívili, se pozitivně vyjádřili k tomu, že historický objekt získala právě Univerzita Palackého.

-red-

▲ Pedagogickou fakultu UP navštívil významný filozof a tvůrce nově se etablojícího vědního oboru „Integrální antropologie“ prof. K. Mácha. Na Katedře antropologie a zdravotní PdF UP pronesl 20. 9. přednášku *Integrální antropologie: teorie a metoda, v níž se pokusil objasnit „staré předsudky a nové pseudolegendy“ vážící se ke zmíněné disciplíně.*

-red-, foto -tj-

Slavnostní akty v aule FF UP

■ V pátek 24. 9. 2004 proběhly v aule Filozofické fakulty UP slavnostní akty předání jmenovacích dekretů docentům, kteří se habilitovali na Lékařské fakultě, Filozofické fakultě a Přírodovědecké fakultě UP a promoce absolventů doktorského studijního programu Lékařské fakulty, Filozofické fakulty, Přírodovědecké fakulty, Pedagogické fakulty a Fakulty tělesné kultury UP.

Jmenovací dekryty převzali (v závorce za jménem uvádíme obor habilitace): doc. MUDr. P. Heinc, Ph.D. (vnitřní nemoci), doc. MUDr. P. Horák, CSc. (vnitřní nemoci), doc. MUDr. A. Martinek, CSc. (vnitřní nemoci), doc. PhDr. J. Kušnir, Ph.D. (dějiny anglické a americké literatury), doc. PhDr. Z. Pospíšil, CSc. (dějiny výtvarných umění), doc. PhDr. V. Viktora, CSc. (dějiny slovanských literatur – česká literatura), doc. Ing. L. Bartoněk, Ph.D. (aplikovaná fyzika), doc. RNDr. I. Fryšová, Ph.D. (organická chemie), doc. Ing. V. Havlíček, Dr. (analytická chemie).

Promováni byli absolventi doktorského studijního programu (v závorce za jménem uvádíme název studijního oboru a fakulty): MUDr. S. Gwozdziwiczová, Ph.D. (fyziologie a patologická fyziologie, LF), MUDr. P. Jeřábek, Ph.D. (psychiatrie, LF), Ing. D. Korpas, Ph.D. (lékařská biofyzika, LF), MUDr. R. Lichnovská, Ph.D. (fyziologie a patologická fyziologie, LF), MUDr. P. Mašková, Ph.D. (vnitřní nemoci, LF), MUDr. I. Švach, Ph.D. (chirurgie, LF), Mgr. H. Borovská, Ph.D. (český jazyk, FF), Mgr. I. Buzek, Ph.D. (románské jazyky, FF), Mgr. J. David, Ph.D. (český jazyk, FF), PhDr. J. Dubová, Ph.D. (německý jazyk, FF), J. Helfricht, Ph.D. (české a slovenské dějiny, FF), Mgr. A. Homan, Ph.D. (české a slovenské dějiny, FF), Mgr. Z. Hudec, Ph.D. (teorie a dějiny literatury, divadla a filmu, FF), Mgr. H. Chaloupková, Ph.D. (teorie a dějiny hudby, FF), PhDr. J. Chlíbéc,

Ph.D. (teorie a dějiny výtvarných umění, FF), Mgr. M. Chocholatý, Ph.D. (česká literatura, FF), Mgr. T. Jurčík, Ph.D. (anglický jazyk, FF), Mgr. A. Kubicová, Ph.D. (andragogika, FF), Mgr. T. Kupčík, Ph.D.

(ruský jazyk, FF), PhDr. V. Lánská, Ph.D. (románské jazyky, FF), Ing. I. Nepeřítková, Ph.D. (politologie, FF), Mgr. R. Obrtelová, Ph.D. (anglický jazyk, FF), Mgr. M. Svoboda, Ph.D. (anglický jazyk, FF), Mgr. J. Bartoš, Ph.D. (botanika, PŘF), RNDr. P. Frnková, Ph.D. (analytická chemie, PŘF), Mgr. P. Hašler, Ph.D. (botanika, PŘF), Mgr. A. Kočárková, Ph.D. (botanika, PŘF), Ing. V. Mrkvíčka, Ph.D. (organická chemie, PŘF), Mgr. M. Polák, Ph.D. (přístrojová fyzika a metrologie, PŘF), Mgr. M. Pomp, Ph.D. (algebra a geometrie, PŘF), Mgr. J. Šafář, Ph.D. (botanika, PŘF), Mgr. J. Šeděnková, Ph.D. (algebra a geometrie, PŘF), Mgr. P. Šimůnková, Ph.D. (analytická chemie, PŘF), Mgr. M. Šprtová, Ph.D. (biofyzika, PŘF), Mgr. P. Volný, Ph.D. (algebra a geometrie, PŘF), Mgr. D. Finková, Ph.D. (speciální pedagogika, PdF), Mgr. T. Hanzlík, Ph.D. (hudební teorie a pedagogika, PdF), PhDr. M. Klement, Ph.D. (pedagogika, PdF), Mgr. A. Medvecová, Ph.D. (speciální pedagogika, PdF), Mgr. H. Pospíšilová, Ph.D. (hudební teorie a pedagogika, PdF), Mgr. B. Rozehnalová, Ph.D. (pedagogika, PdF), Mgr. P. Řepová, Ph.D. (speciální pedagogika, PdF), RNDr. P. Šťastná, Ph.D. (antropologie, PdF), Mgr. T. Hrouda, Ph.D. (kinantropologie, FTK), PaedDr. Z. Janečka, Ph.D. (kinantropologie, FTK), PaedDr. H. Klimtová, Ph.D. (kinantropologie, FTK), Mgr. P. Kutáč, Ph.D. (kinantropologie, FTK).

Priznání práv emeritnímu profesoru převzal prof. RNDr. V. Stůžka, CSc. (viz str 1, 5).

-red-, foto -tj-

◀ Zajímavá expozice se v těchto dnech nabízí v přízemí Cyrilmetodějské biologické fakulty UP. Výstava *Zmizelí soušedé, jež vznikla na základě projektu Vzdělávacího a kulturního centra Židovského muzea v Praze, byla slavnostně zahájena 29. 9. Expozice prezentuje samostatné i kolektivní práce studentů, kteří pátrali v minulosti a dokázali historicky i literárně rekonstruovat osudy někdejších židovských spoluobčanů, jež nenávratně zmizeli v době II. světové války. Výstava, na jejíž organizaci se podílela Moravská pobočka Společnosti křesťanů a Židů v Olomouci a CMTF UP, potrvá do konce měsíce října.*

-map-, foto -tj-

37. výroční zasedání Cytogenetické sekce Československé biologické společnosti AV ČR

■ Ve dnech 9.–10. 9. 2004 se v posluchárně na Teoretických ústavě Lékařské fakulty UP v Olomouci konala celostátní konference cytogenetiků s mezinárodní účastí. Konferenci organizoval kolektiv pracovníků genetických laboratoří Hemato-onkologické kliniky pod vedením doc. M. Jarošové, CSc. K setkání se přihlásilo 98 účastníků a formou přednášek bylo prezentováno celkem 35 sdělení. Jednotlivé sekce pokrývaly celou šíři lidské cytogenetiky – od prenatalní a postnatalní cytogenetiky přes nádorovou cytogenetiku – zazněly zde i informace z oblasti rostlinné a zvířecí cytogenetiky. V sekci věnované novým metodám pak zazněly přednášky se zaměřením na nejmodernější mikročipové technologie a jejich využití v klinické praxi. Mezi nejzajímavější sdělení patřila

přednáška zahraničního hosta, profesorky I. Wlodarské (Katolická univerzita v Leuven, Belgie) s názvem „Genetic studies of hairy cell leukemia“. Mezi sděleními se svou úrovní však neztratilo ani sedm přednášek z olomouckých pracovišť, která ukázala, že zachytily nejmodernější trendy vývoje a patří k pracovištím, jež udávají v genetice směr.

Konference ukázala, že genetika je budoucností moderní medicíny a že v ČR nijak nezaostáváme za světem. Vysoká úroveň všech přednesených sdělení, bohatá diskuse a přátelská atmosféra poskytlý možnosti výměny názorů a zahájení nových spoluprací. Byly též důkazem úspěšnosti celé akce konané na půdě LF UP v Olomouci.

Doc. M. Jarošová, HOK LF UP Olomouc

▲ Zhruba dvacetičlenná skupina žáků a učitelů milionové čtvrti Lidice hlavního města Mexika Mexiko City, navštívila 23. 9. Pedagogickou fakultu UP.

Zmíněná část hlavního města Mexika přijala pojmenování Lidice v době heydrichiády, a to jako důkaz soucitění s okupovaným Československem. Nejenže místní lidé památku Lidic dodnes velmi ctí – na lidické náměstí vyzdobeném monumentální freskou se pravidelně odehrávají vzpomínkové akty – v této oblasti je i pěstována česká kultura.

-map-, foto -tj-

OTÁZKA PRO REKTORKU UP prof. J. MAČÁKOVOU, CSc.

Senátoři Akademického senátu UP opět hlasovali o Návrhu souhrnného rozpočtu UP na rok 2004. Protože i tentokrát tolik důležitý dokument nezískal dostatečný počet hlasů, obrátila se redakce Žurnálu UP na prof. J. Mačákovou, CSc., rektorku UP a předkladatelku zmíněného návrhu s následujícím dotazem:

Jaké je vaše stanovisko týkající se schvalování rozpočtu? V čem vidíte hlavní důvody této nekonečné procedury?

V letošním roce poprvé projednává AS UP návrh rozpočtu podle upravené procedury, která připouští podávání pozměňovacích návrhů a předpokládá „dvojitý“ čtení. Při jednání AS UP dne 25. 2. 2004 bylo podáno celkem pět pozměňovacích návrhů k dělení dotace, z nichž jeden nebyl přijat hned na tomto jednání. Na jednání 22. 3. 2004 byl ze zbývajících návrhů přijat jeden. Tento návrh respektují a na jeho základě a na základě podkladů z jednotlivých součástí UP byl připraven návrh souhrnného rozpočtu. Správní rada UP jej projednala dne 26. 4. 2004 a bez připomínek jej vzala na vědomí. Přesto se zatím nepodařilo přesvědčit dostatečný počet členů AS UP, že souhrnný rozpočet UP je skutečně připraven v souladu s pozměňovacím návrhem. Ekonomická komise AS UP na svém jednání dne 25. 6. 2004 návrh doporučila ke schválení. Na mimořádném jednání AS UP 7. 7. 2004 se nedostavil dostatečný počet členů a jednání neproběhlo. I na dalším jednání 22. 9. 2004 bylo přítomno jen 15 členů z 21. Většina přítomných členů (12) hlasovala pro předložený návrh, ovšem pro schválení je potřeba 13 hlasů. Nikdo ze členů AS UP nebyl proti, tři členové se zdrželi hlasování. Domnívám se proto, že předložený návrh je přijatelný pro většinu členů AS UP. Pro další jednání návrh doplníme o některé aktuálně známé položky a věřím, že návrh bude schválen.

Musím se přiznat, že příliš nechápu, proč je v letošním roce schvalování rozpočtu tak zdlouhavé. Nejsložitější jednání bývají obvykle při schvalování dělení dotace. To bylo schváleno, a součástí UP tedy mají informaci, s jakými prostředky mohou hospodářit. V letošním roce navíc máme k dispozici víc prostředků. Je možné, že nová procedura schvalování je příliš složitá. Institut vznašení a schvalování pozměňovacích návrhů může vést k obtížně řešitelným situacím. AS UP na posledním jednání doporučil, abychom připravili jiný způsob projednávání, ale ten bude možné použít až po jednání o rozpočtu UP na rok 2005.

-map-

Spolek speciálních pedagogů obnovuje svou činnost i v akademickém roce 2004/2005

■ Spolek speciálních pedagogů, který aktivně funguje při Katedře speciální pedagogiky PdF UP od listopadu 2001 i v letošním akademickém roce znovu zahájil svou činnost, a to příjemnou vzpomínkou na právě uplynulé prázdniny – promítáním fotografií z letního pobytu DIALOGY 2004.

Ohlédneme-li se za loňským rokem, k nejvýznamnějším akcím pořádaným Spolkem speciálních pedagogů patřil již II. ročník speciálně pedagogických BAKANALÍÍ, při kterém byli tehdejší „prváci“ oficiálně pasováni do řad studentů speciální pedagogiky. S velkým úspěchem u posluchačů se setkala také přednáška s Jirkou Šedým, autorem knih s Downovým syndromem, ale i přednáška na téma výcvik vodících psů.

Positivní zkušenosti z minulých let nás inspirovaly k činnosti i v letošním akademickém roce, pro Spolek speciálních pedagogů připravuje neméně zajímavé přednášky a diskuse na téma hluchoslepota, autismus, speciálně pedagogická intervence u jedinců s kombinovanými vadami, sexualita mentálně postižených aj. Bude nám potěšením přivítat vás ve svých řadách.

P. Bendová (Petben@seznam.cz)
a Z. Kozáková (kozakovz@pdfnw.upol.cz)

UP se důrazně ohradila...

procesu rozhodování o zrušení kterékoliv školy v Olomouci Univerzita Palackého nezasahovala. Nikdo z nás totiž neměl patřičné podklady k tomu, aby mohl rozhodování ovlivňovat.

Nyní vás stručně seznámím s tím, jaké kroky UP podnikla. V dubnu roku 2003 na společném zasedání Rady SmOl a vedení UP jsme v byli seznámeni s tím, že město Olomouc musí přikročit k optimalizaci sítě škol a padl dotaz, jestli by případně UP neměla zájem některou z uvolněných budov využít. Vzhledem k tomu, že se již tehdy úvahy týkaly Základní školy Na Hradě, a protože to byla jediná budova, o kterou by případně mohla UP mít zájem, byla v červnu roku 2003 v souvislosti s revizí prostor Filozofické fakulty UP rozšířena zakázka na posouzení ploch využitelných pro budoucí rozvoj FF i na budovu školy Na Hradě, aby UP při případném rozhodnutí o zrušení školy věděla, zda má smysl se o budovu vůbec ucházet. Žádné další kroky jsme v té době již nepodnikali.

Teprve 20. ledna 2004 jsem na základě rozhodnutí Rady SmOl a Zastupitelstva SmOl zaslala panu primátorovi dopis, v němž jsem vyjádřila zájem UP o tuto budovu. 1. března 2004 na tento můj dopis odpověděl pan náměstek Pokorný. V dopise uvádí, že město počítá s využitím budovy pro Společenské centrum neziskových organizací. Zároveň nám nabídl prostory bývalé ZŠ na tř. Svornosti.

Dovolte mi zde malé odbočení. Univerzita Palackého, jak je vám všem velmi dobře známo, má budovy téměř ve všech částech Olomouce. Naši snahou je koncentrovat výukové aktivity do méně lokalit. Zpracovali jsme proto materiál Současnost a budoucí rozvoj Univerzity Palackého z pohledu dislokace, který AS UP schválil dne 27. března 2002, a podle tohoto materiálu při úvahách o rozvoji UP postupujeme. Proto jsem také na dopis náměstka Pokorného odpověděla, že pro UP nepřichází využití objektu bývalé školy na tř. Svornosti v úvahu, protože tato budova je zcela mimo ostatní areály našich budov. Zároveň jsme uvedli, že zájem UP o budovu bývalé školy Na Hradě trvá. 29. 3. 2004 náměstek Pokorný odpověděl, že do doby jednoznačného rozhodnutí o umístění Společenského centra neziskových organizací v jedné z obou budov zůstávají obě

O čem jednal AS UP (22. 9.)

- AS UP doporučil zřízení obecně prospěšné společnosti Bioinstitut, o. p. s. Institut pro ekologické zemědělství a udržitelný rozvoj krajiny bude založen (po kladném projednání Správní radou UP) za účelem provádění výzkumu, poradenství, vzdělávání a konzultační činnosti v oborech ekologického zemědělství. UP poskytne pronájem místností, a to za podmínek, které stanoví smlouva uzavřená mezi zakladateli (UP, PRO-BIO Šumperk a FIBL Švýcarsko). Další informace charakterizující zmíněnou nově vznikající společnost uveřejníme v některém z příštích čísel Žurnálu UP.
- AS UP neschválil předložený návrh souhrnného rozpočtu UP na rok 2004 (viz titulní strana).
- AS UP zaujalo pozitivní stanovisko k dalším jednáním o dispozicích s nemovitým majetkem.
- AS UP tajnou volbou schválil návrh na jmenování MUDr. O. Marka, přednosty Kliniky anesteziologie a resuscitace FNO členem legislativní komise AS UP.
- AS UP schválil návrh Statutu PŘF UP s výhradou akceptace připomínek komise.
- AS UP schválil návrh změny Volebního a jednacího řádu AS PŘF UP.
- AS UP schválil předložený návrh JUDr. F. Dienstbiera ve věci změny procedury vytváření rozpočtu UP v příslušném vnitřním předpisu UP.
- Prof. L. Ludíková, prorektorka UP, informovala o jednání předsednictva RVŠ. Podrobné informace jsou k dispozici na <http://www.radavs.cz>.
- Prof. J. Mačáková, rektorka UP, informovala mj. o nedávném jednání ČRK.

-red-

Dokončení ze str. 1

v majetku města. UP považovala záležitost prozatím za uzavřenou.

Posun nastal až koncem srpna, kdy mne navštívil náměstek Pokorný a náměstkyně Hanáková s nabídkou prodeje budovy bývalé školy Na Hradě. Na základě této nabídky jsem zaslala dopis s vyjádřením trvalého zájmu o objekt a s žádostí o specifikaci podmínek. Na straně UP musí návrh na odkoupení objektu posoudit Akademický senát a schválit Správní rada UP.

Budova bývalé školy Na Hradě bezprostředně sousedí s budovou CMTF, je v těsné blízkosti konvikty, kde sídlí katedry FF a PdF, a v blízkosti dalších našich objektů na Purkrabské ulici, ve kterých v současné době působí některá pracoviště PdF a kde je dočasně umístěno výzkumné centrum CMTF. Univerzita Palackého by do budovy ráda umístila kromě zmíněného výzkumného centra i některá další pracoviště CMTF, protože stávající budova již dávno nestačí pro narůstající výukové a výzkumné aktivity této fakulty. Kromě toho bychom rádi budovu využili v průběhu rekonstrukce budovy FF na Křížkovského 10. Připravená rekonstrukce je naprosto nezbytná, bude probíhat delší dobu, není možné ji časově zvládnout v obdobích mimo výuku, a proto bude nutné postupně přesouvat katedry do jiných prostor. Po skončení rekonstrukce bychom o definitivním využití prostor bývalé školy rozhodli v souladu se zpracovaným odborným výpočtem plošných potřeb pro výuku FF a novou dislokační studii a stavebním programem, které budeme muset v případě úspěšného jednání o koupi objektu zpracovat. Zájem o studium na Filozofické fakultě stále několikrát násobně překračuje současnou kapacitu a je zřejmé, že tomu tak bude i v dalších letech. Budovu bývalé školy Na Hradě bychom v případě, že nám ji město prodá, mohli začít využívat prakticky okamžitě. Třídily by bylo možné pro naši výuku využívat bez výrazných úprav. Areál UP v této lokalitě by tak byl logicky doplněn o další objekt.

Vážené členky a členové Zastupitelstva, děkuji, že jste mi věnovali pozornost, a žádám vás, abyste při svém rozhodování objektivně zvažovali důvody, které vedly a vedou UP k zájmu o koupi objektu.

**Čestné uznání rektorky UP autorům
vědeckých monografií**

Rektorka UP, ve snaze zvýšit prestiž vědecké práce na UP, uděluje každý rok *Čestné uznání autorům vědeckých monografií*, a to autorům z řad zaměstnanců UP.

O udělení *Čestného uznání* může požádat každý zaměstnanec UP, a to tak, že zašle monografii jejímž je autorem prorektorovi pro záležitost vědy a výzkumu spolu se žádostí **do 15. října 2004**.

Výslovně jsou vyloučeny pro udělení *Čestného uznání* a) publikace populárně vědecké; b) učební texty a učebnice.

O zařazení předložených publikací do kategorie „vědecké monografie“ rozhodne grémium složené z proděkanů pro vědeckobadatelské záležitosti všech fakult UP a prorektora pro záležitost vědy a výzkumu.

Čestné uznání obdrží autoři všech vědeckých monografií, které a) nesou v roce daného kalendářního roku nebo b) nesou v roce předchozího, pokud již *Čestné uznání* neobdrželi.

Čestné uznání předává rektor UP na slavnostním shromáždění na konci každého roku.

Spolek lékařů České lékařské společnosti J. E. Purkyně v Olomouci, Sekce dějin lékařství Vlastivědné společnosti muzejní v Olomouci a Česká společnost pro dějiny věd a techniky Rady vědeckých společností ČR (pobočka v Olomouci) pořádají

**185. (227.) pracovní schůzi
u příležitosti**

**XX. Zapletalova-Wondrákova
medicinsko-historického dne.**

Pracovní schůze se uskuteční **15. 10.** v 15 hod., v klubovně Vlastivědného muzea v Olomouci, nám. Republiky č. 5.

Referáty přednesou: *doc. V. Linhartová, CSc. – Prof. O. Bittmann; prof. K. Trnávský, DrSc. – 50 let postgraduálního vzdělávání lékařů v ČR; prof. J. Ehrmann, CSc., doc. J. Bartek, CSc. – Světový přínos prof. E. Talaftana (Brno) a prof. M. Jirsy (Praha) k poznání metabolismu bilirubinu; doc. P. Maňák, CSc. – H. Landesmann – tvůrce dotykové abecedy.*

-red-

Pod záštitou Mons. J. Graubnera, olomouckého arcibiskupa, pořádá CMTF UP Sdružení Azylových domů, Charita Olomouc a Maltéžská pomoc, o. p. s. konferenci

Křesťan a bezdomovectví.

Konference se uskuteční **12. 10.** (od 9 hod) v prostorách Cyrilometodějské teologické fakulty UP (Univerzita 22).

Z programu:

Doc. L. Tichý, Th.D. (CMTF UP): *Biblický pohled na problematiku lidí bez domova*; Mgr. P. Žůrek, Th.D. (CMTF UP): *Cinnost církve a bezdomovectví*; ThLic. J. Doležel (VOŠ Caritas v Olomouci): *Několik impulsů ke konkretizaci víry v kontextu doprovázení osob bez domova*; I. Hradecký (předseda a ústřední ředitel Naděje): *Bezdomovectví v naší společnosti – křesťanství v kontextu tohoto problému*; Mgr. M. Kuna (zástupce odboru sociálních služeb MPSV ČR): *Státní politika v problematice lidí bez domova.*

Upozornění

Při uvádění e-mailové adresy rektorky UP v oficiálních materiálech, na smlouvách, grantových přihláškách, projektech apod. uvádějte laskavě adresu rektorky vždy ve tvaru: *rektor@upol.cz*.

PhDr. T. Hrbek, kancléř UP

Média mohou prospívat i ničit

Zhruba stovka učitelů občanské výchovy se koncem srpna účastnila přednášek a posléze i debat o výchově k demokratickému občanství a vzájemné toleranci v multikulturní společnosti. V průběhu již jedenáctého ročníku Letní školy pro učitele občanské výchovy, nauky a základů společenských věd, který tradičně pořádá PdF UP ve spolupráci s Velvyslanectvím USA v ČR a MŠMT ČR a Sdružením pro výchovu občanství a demokracii, nebyla opomenuta navýsost aktuální problematika mediální výchovy. O úloze sdělovacích prostředků a nových informačních technologií ve výchově k občanství přednášel **doc. J. Jirák**, zástupce vedoucí Centra mediálních studií Fakulty sociálních věd UK, který Žurnálu UP poskytl následující rozhovor.

Pane docente, v průběhu své přednášky jste hovořil o úloze sdělovacích prostředků a nových informačních technologií ve výchově k občanství. Můžete ještě jednou jejich úlohu popsat?

Je to téma s obrovským vnitřním protimluvem. Média sama jsou v paradoxním postavení. Na jedné straně jsou tím, co by mohlo či mělo zajišťovat existenci veřejného prostoru, v němž je možné se o věcech občanských bavit. Na druhé straně zmiňovaný prostor nebyvalým způsobem ohrožují, protože do něj vnášejí prvky a rozměry, které s veřejností a s občanským principem nemají nic společného. Komeracionalizují se, řídí se tržní logikou, zákonem nákladů a výnosů. Jsou tedy něco jako opium: v určitých dávkách mohou prospívat a tlumit bolest, současně mohou také třeba zničit člověka.

Prostupují však našim životem a my bychom měli vědět, jak s nimi vycházet. Profesionalizuje se kde kdo, však nejmíň nebo vůbec právě čtenáři, diváci, posluchači... Jsou však s myšlenkou profesionalizace čtenářů vůbec naše média ztotožněna?

Nepožíval bych slovo profesionalizace, která přece jen více souvisí s možností obživy. O nějaké gramotnosti uživatelů by se ale hovořit dalo. Naše média na to pochopitelně připravená nejsou. Pro ně je stav v zásadě potenciálně manipulovatelných příjemců velmi výhodný, protože je levný. Jakmile se budou prodávat kompetentnějšímu publiku, tak budou muset vynakládat daleko víc úsilí.

Jak by měl „mediálně poučený“ čtenář vypadat?

Myslím, že by měl být schopen vyčíst z médií nebo užít si s médii intelektuálně i esteticky víc, než kolik si běžně užívá dnes. Měl by je lépe využívat, dokázat být kritičtější k tomu, co média nabízejí.

V jednom z nedávných rozhovorů jste zmiňoval nevalnou úroveň novinářů. Není jejich povrchnost a nedůslednost způsobena bulvarizací médií, jejich komerčním a politickým využíváním?

Pokusím se vám krátce oponovat: A není ta příčina a důsledek přesně naopak? Nejsou žurnalisté manipulováni a využíváni právě proto, že jsou neprofesionály?

V této souvislosti se musím zeptat na Syndikát novinářů, což je profesní sdružení, které by mělo být oddáno principům svobody tisku v demokracii a jejich obraně... Má toto seskupení vůbec nějaký efekt, řada schopných žurnalistů se k syndikátu nehlásí...?

Myslím, že Syndikát novinářů v té podobě, v jaké nyní existuje, budoucnost nemá. Jednou cestu k přežití vidím v jeho přeměně v odbory.

Je výuka k mediální gramotnosti (mediální výchova – cesta ke kritickému myšlení) již zaváděna do stávajících studijních plánů občanské výchovy?

Ve stávajících osnovách a studijních programech je téma mediální výchovy zahrnuto v občanské nauce, ale hlavně v českém jazy-

ce. V nových, tzv. rámcových programech vzdělávání se na úrovni středních škol, gymnázií a pravděpodobně i odborných škol uvazuje o zavedení mediální výchovy jako profilového tématu, relativně samostatného – s tím, že vstoupí do výuky mateřského jazyka, výuky k občanství a výuky historie. Mělo by samostatnou časovou dotaci na realizaci nějakého projektu – školní noviny, rozhlas...

Jak daleko je pak uvažování o samostatném oboru – mediální pedagogika?

Domnívám se, že to musí přijít zcela zákonitě. Víím, že nyní se rozjiřdí několik programů na další vzdělávání učitelů v oblasti mediální výchovy. Víím i to, že některé pedagogické fakulty, např. v Českých Budějovicích, už uvažují o předmětu mediální výchova jako předmětu pro budoucí učitele. Pokud budeme sledovat vývoj, který je v evropských zemích běžný, bude v dohledné době mediální výchova buď jako základní kurz ve všeobecné výbavě všech pedagogů anebo dokonce jako aprobace.

Jak se myšlenka mediální výchovy realizuje jinde ve světě?

První mediální vlna přišla po druhé světové válce a je spojena s demokratizací západní části Německa. Úvahy o nutnosti vzdělávat v oblasti kritického čtení novin jsou však už meziválečné. Druhá vlna pak přišla na počátku 60. let minulého století a je spojena především s USA a s vlivem reklamy. V podstatě od 80. let minulého století je mediální výchova již celoevropským trendem. Již s počátkem 80. let byla v této oblasti velmi silná Skandinávie, postupně se přidala Velká Británie, dnes už prakticky nenajdete zemi – alespoň v bývalé západní Evropě – kde by mediální výchova nebyla. Vesměs tam, kde sama mediální komunikace dosáhla plného rozšíření a začala být určujícím společenským faktorem, tam nastupuje mediální výchova jako reakce. Silné zázemí má pochopitelně v USA, Kanadě, Austrálii...

Ptala se

M. Hronová, foto -tj-

Vysokoškolský pedagog, publicista a překladatel doc. J. Jirák se věnuje problematice masových médií a medií obecně se zaměřením na jazyk používaný v médiích. Od roku 1990 přednáší na Fakultě sociálních věd UK problematiku médií, zajímá se hlavně o roli jazyka a řeči a o analýzu zpravodajství. V roce 1993 se podílel na založení Katedry mediálních studií na UK FSV, o tři roky později pomáhal založit Centrum pro mediální studia CEMES při téže fakultě. V letech 1992–1997 působil jako proděkan pro zahraniční styky UK FSV, od roku 2000 je proděkanem pro studijní záležitosti. V první polovině 90. let přispíval fejetony do Lidových novin, později spolupracoval s časopisem Týden. Od roku 1996 do roku 1999 byl šéfredaktorem odborného profesního časopisu KMIT. V letech 1997–2000 byl předsedou Rady ČT. V průběhu 90. let přednášel a působil na několika univerzitních pracovištích v Evropě a USA, od podzimu 1999 přednáší jako hostující profesor na New York University v Praze kurz Media and Society. Vedle vědecké a publicistické práce překládá z angličtiny.

Nový emeritní profesor UP

Prof. RNDr. Václav Stůžka, CSc.

Prof. V. Stůžka, spoluzakladatel oborového studia analytické chemie na Přírodovědecké fakultě UP, nositel stříbrné i zlaté medaile UP, patří k významným osobnostem české vědy. V ní se zaměřuje na oblast přípravy, studia a aplikaci fenoxazinových látek v analytické chemii a dále na stanovení a korelací kovů v klinických materiálech (krev, rakovinová tkáň) metodou AAS.

Učitel a analytický chemik prof. V. Stůžka je autorem a spoluautorem 103 původních vědeckých prací publikovaných v domácích i zahraničních odborných časopisech, osmi učebních textů z atomové a molekulové spektrometrie, dále autorem pěti audiovizuálních výukových videoprogramů z analytické

chemie a pěti patentů, v neposlední řadě také autorem hesel z analytické chemie v encyklopedii Diderot. Externě pracuje jako odborný posuzovatel při akreditacích chemických laboratoří Českým institutem pro akreditaci, je členem České společnosti chemické a České spektroskopické společnosti. Byl také členem – a s jeho účastí se také počítá do budoucna – zkušebních komisí pro státní závěrečné zkoušky v bakalářském i magisterském studiu, předsedou komise pro rigorózní zkoušky (RNDr.)

a členem komise doktorandského studia (Ph.D.).

Prof. Stůžka pracuje na PŘF UP jako vědec a pedagog od roku 1959, profesorem analytické chemie byl jmenován v roce 1996. Přednášel a zkušel analytickou chemii, optické metody, atomovou a molekulovou spektrometrii, spektrální identifikaci organických látek. Byl učitelem všech absolventů oborového studia analytické chemie a vedl četné magisterské, rigorózní i doktorské práce.

-red-, foto -tj-

ZEPTALI JSME SE ZA VÁS

Do jakého data musím vyčerpat dovolenou, aby mi nepropadla?

V souvislosti se zákonem o zaměstnanosti, jenž nabyl účinnosti 1. 10. 2004, se zaměstnanci UP často dotazují na téma nevyčerpané dovolené. Abychom zabránili dalším dezinformacím, uveřejňujeme jeden z mnoha dotazů, který v těchto dnech zaznamenalo personálně mzdové oddělení RUP. Odpovídá vedoucí tamějšího oddělení, J. Barnetová:

Mám dosud 66 dnů nevyčerpané dovolené, 26 dnů z roku 2003 a 40 dnů z letošního roku. Musím ji do konce října, příp. od 1. listopadu povinně vyčerpat nebo mi zůstatek nevyčerpané dovolené propadne?

V letošním roce je nutné řešit pouze čerpání dovolené z roku 2003, tj. do konce roku 2004 musí být vyčerpana dovolená v délce nejméně 20 dnů. To ovšem neznamená, že ji musíte čerpat do konce října, případně povinně (ze zákona) od 1. listopadu. Abyste nemusel nastoupit na dovolenou povinně 1. listopadu, musí vám písemně váš nadřízený určit do 31. října dobu čerpání této dovolené (nejméně 20 dnů, příp. celého zůstatku 26 dnů). Např. vám určí, že pět dnů budete čerpat v době od 22. 11. do 26. 11. a zůstatek 15 dnů budete čerpat od 10. 12. do 31. 12. t. r. Samozřejmě, že se lze na termínu čerpání dovolené vzájemně dohodnout.

Pokud váš nadřízený neurčí do 31. 10. 2004 termín čerpání vaší dovolené, jste povinní nastoupit na dovolenou dnem 1. 11. 2004 a vyčerpat nejméně 20 dnů dovolené.

V případě, že byste dovolenou nevyčerpal ani do konce tohoto roku, např. z důvodu nemoci či jiných důvodů, nárok na 20 dnů dovolené vám zaniká bez náhrady.

Zůstane-li vám šest dnů nevyčerpané dovolené z roku 2003 (26 dnů – 20 vyčerpano nebo zaniká), můžete si je převést do roku 2005, a to na základě písemného souhlasu s převodem těchto dnů do dalšího roku. Nebudete-li souhlasit s převodem do roku 2005, bude vám těchto šest dnů v lednu 2005 placeno.

Nevyčerpanou dovolenou 40 dnů z nároku letošního roku můžete čerpat kdykoli vám určí váš nadřízený, nejdříve ovšem po vyčerpaní dovolené z roku 2003, a to do konce příštího roku (dobu čerpání dovolené na zotavenou určuje zaměstnavatel – § 108 odst. 1 zákoníku práce). Pro čerpání této dovolené v příštím roce platí stejná pravidla – viz ustanovení §§ 109 až 110 b zákoníku práce. Odpověď platí pro zaměstnance, jehož pracovní poměr trvá po celý rok 2003 a nekončí v roce 2004.

Ustanovení o dovolené na zotavenou je obsahem §§ 100 až 110 c zákoníku práce a §§ 10 až 12 nařízení vlády č. 108/1994 Sb.

-red-

OHLÉDNUTÍ

Červnové setkání „Movements of Entrepreneurship“ ve švédském Tällbergu

V malebné víšce Tällberg ležící na břehu jezera Siljan asi 250 km severozápadně od Stockholmu se ve dnech 6. až 8. června konal v pořadí již třetí workshop „Movements of Entrepreneurship“ organizovaný nezávislým výzkumným institutem ESBRI (Entrepreneurship and Small Business Research Institute). Tento institut vznikl v roce 1996 díky finanční podpoře úspěšného švédského podnikatele L. Lundblada. Mimo výzkumné cíle se ESBRI zaměřuje na rozvoj vyššího a vysokoškolského vzdělání, zapojuje se také do veřejných debat a šíření výzkumných závěrů mezi odbornou i laickou veřejností. První ze čtyř plánovaných workshopů se konal v roce 2001 a vzešla z něj kniha *New Movements in Entrepreneurship* vydaná nakladatelstvím Edward Elgar Publishing. Účastníci druhého setkání se podíleli na vzniku čerstvé novinky stejného vydavatele, publikaci *Narrative and Discursive Approaches in Entrepreneurship*. Obě práce editoval D. Hjorth (ESBRI a Malmö University) a Ch. Steyaert (St Gallen University a ESBRI), kteří zodpovídají za obsahovou stránku všech workshopů.

Letošní červnové setkání neslo název „Entrepreneurship in New Territories: Towards New Groundings“. Účastníci měli jít ve svých příspěvcích do hloubky, „na dno“. Pozvánka vyzývala k úvahám o prostorovém zakotvení podnikání, k přemýšlení o teoretických základech studií podnikání a o společenských kořenech podnikání. Ve čtyřech blocích bylo diskutováno osmnáct textů čtyřadvaceti autorů z celé řady evropských států, USA a Kanady. Na pořad jednání přišly jak práce teoretické, tak empirické, texty vycházející z různých teoretických východisek (od systémového přístupu až po etnometodologii). Uveďme alespoň několik příkladů. L. Ramfeltová (The Royal Institut of

Technology Stockholm) odhalila ve svém příspěvku dvojí tvář světové proslulého střediska inovací všeho druhu v Silicon Valley. Obraz jedné velké otevřené sítě talentovaných lidí narušuje přítomnost více či méně uzavřených klubů. Představa, že tu každý schopný jednotlivec s dobrým nápadem může uspět, je upřesněna dovětkem – každý, kdo má za sebou studium na Harvardu, Stanfordu či práci pro firmy jako Sun Microsystems či Hewlett Packard. Ani zdroje potřebné k rozjezdu high-tech projektu tu nelze získat bez patřičných „klíčů od pokladnic“. K. Berglundová (Mälardalen University) na základě řady vyprávění poukázala na neshodnost budování podnikatelské identity, která se vymyká zavedeným očekáváním. Podobně M. Lindgren a J. Packendorf (Stockholm School of Economics a The Royal Institut of Technology) ve své případové studii důkladně zkoumali stýkání a potýkání se iniciátorů a organizátorů předního rockového festivalu ve Švédsku s místní komunitou, proměnu jejich aktivit od punkové rebelie k podnikatelskému projektu, jež chce přispět k rozvoji lokality. Celý jeden blok příspěvků byl věnován tzv. sociálnímu podnikání (*social entrepreneurship*). J. Mair a I. Martí (IESE Business School) se zabývali pojmovým odlišením sociálního podnikání od jiných sociálních iniciativ na jedné straně a od *business entrepreneurship* na straně druhé. P. Dey přispěl dekonstruující diskursivní analýzou různých konceptualizací sociálního podnikání. Na základě studia malých neziskových organizací a jejich vůdců Ellen O'Connorová (Stanford University) rozšířila teorii příležitosti o sociální příležitosti spočívající v sociálních vztazích.

Za nejhodnotnější na celém setkání považují jeho převážující diskusní charakter. Výjimku v programu

tvořily tři samostatná vystoupení. V prvním představil P. Frankelius (Örebro University) proměnu bývalého kamenolomu nacházejícího se nedaleko Tällbergu na operní scénu pod širým nebem pojmenovanou Dalhalla. Účastníci workshopu měli možnost v sobotu večer navštívit představení kombinující operní árie s místní lidovou muzikou. V neděli odpoledne přednesl T. Hernes (Norwegian School of Management) příspěvek s názvem „Dynamics of space: The persistent question of stability and change“ a v rámci pondělního programu vystoupila Ellen O'Connorová s tématem „Perspectives on research in Social Entrepreneurship“. Workshop však nebyl předně místem prezentací různých objevných a zajímavých studií. Všechny příspěvky byly účastníkům zaslány předem k prostudování, na místě už nebyly nijak zvlášť představovány. Ke každému textu zazněly nejprve dva předem připravené komentáře a pak se otevřela širší diskuse. Každý z autorů tak mohl získat od ostatních maximální zpětnou vazbu. Diskuse často pokračovaly mimo formální program až do večerních hodin.

Účastníky workshopu teď čeká přepracování diskutovaných příspěvků do textů, které vstoupí do obvyklého recenzního řízení. Ty, které obstojí nejlépe, pak budou opět společně vydány v nakladatelství Edward Elgar. Organizátoři z ESBRI počítají ještě s jedním podobným setkáním, které se bude pravděpodobně konat v příštím roce. Při tom letošním jsem byl jediným účastníkem z postkomunistické země a snad i jediným, kdo na workshop nedorazil letecky. Možná se to do příště změní.

Mgr. D. Ryšavý, Ph.D.,
Katedra sociologie a andragogiky FF UP

Rektoři Univerzity Palackého v Olomouci

Josef Ludvík Fischer – rektor zakladatel

Epiteton v názvu příspěvku charakterizuje nezastupitelnou roli J. L. Fischera v prvních letech existence obnovené olomoucké univerzity. Z pohledu obecného však Fischerova osobnost spíše ztělesňuje osudy českého levicového intelektuála v průběhu 20. století. Ideový koncept sociální rovnosti a solidarity fundovaný demokratickými principy přiváděl českého levicového vzdělance do zásadních konfliktů s totalitou nacistickou i komunistickou. Přesto ale – hlavně v dobách, kdy komunistický režim poněkud povolil své „kontrolní“ otežer – se tyto lidé opětovně vraceli k hlásání svých představ o společnosti spravedlivé, socialistické a demokratické.

Josef Ludvík Fischer se narodil 6. listopadu 1894 v Praze, dětství však prožil v Třeboni a Českých Budějovicích; v těchto městech vystudoval také obecnou školu a gymnázium. Fischerův vztah k rodičům (otec Josef pracoval jako lesník na schwarzenberských panstvích na Třeboňsku, matka Ludvíka se starala o domácnost) byl více než problematický. Chlapec vychovávala babička z matčiny strany a ten se svým rodičům nemálo odcizil. Absence rodinné harmonie i konzervativně poklidné prostředí jihočeského maloměsta záhy obrátilo chlapcovu pozornost k literatuře. Již v prvních ročních gymnázia Fischer hltal především české autory a snil o kariéře vysokoškolského profesora zabývajícího se dějinami české literatury. V roce 1912 nastoupil Fischer na pražskou filozofickou fakultu. Věřen svému zájmu se zpočátku soustředil především na studium literatury, ale rychle se přeorientoval na studium filozofie. Vysokoškolská studia přerušila vřava první světové války; mládenec byl naštěstí osvozen od polní služby, takže svoje „vojákování“ strávil poklidně na nejrůznějších vojenských stacích v zápolí, což mu umožnilo se dále intenzivně věnovat tentokrát již studiu výhradně filozofické literatury.

Vysokoškolská studia zakončil J. L. Fischer doktorem v roce 1919 a krátce nato (1921) nastoupil jako knihovník do pražské univerzitní knihovny. Jeho rostoucí publicistická aktivita v levicových časopisech (*Kmen*, *Cerven*, *Var* aj.) i otevřený příklon ke krajně levicovým názorům vedly k Fischerově odchodu do olomouckého „vyhnanství“, kde se stal pracovníkem studijní knihovny. Josef L. Fischer však v Olomouci nezahálel. Aktivně se podílel na založení a činnosti Jednoty filozofické a pracoval i vědecky, o čemž svědčí jeho dvojnásobná habilitace na brněnské univerzitě: již v roce 1926 se Fischer habilitoval ze sociologie a o čtyři roky později z filozofie. Svůj názorový krajně levicový vývoj završil Fischer v roce 1924 vstupem do KSČ, pravděpodobně pod bezprostřední vlivem známého komunistického předáka na Olomoucku Jana Kučery, v jehož domě na Dělnické ulici v Neředíně Fischer několik roků bydlel.

V Olomouci (v roce 1925) se J. L. Fischer také oženil. S manželkou Aloisií, roz. Konrádovou, která před sňatkem pracovala jako učitelka, měl dvě děti – Jiřího (1925) a Violu (1935). Toto manželství skončilo rozvodem; v roce 1961 uzavřel Fischer druhé manželství se svou bývalou žačkou, o dvaatřicet let mladší Jarmilou Kantorkovou. Z tohoto druhého manželství vzešly dvě dcery – Soňa (1961) a Sylva (1965). O rodinném či osobním životě JLF však nevíme – kromě výše uvedených suchých faktů – zhora nic. Právem se však můžeme domnívat, že se Fischer trvale soustředil především na svoji odbornou a vědeckou práci. Svědčí o tom i kolonka „Záliby a koníčky“ v jednom ze zachovalých kádrových dotazníků, kam Fischer vepsal: „Filozofie a organizování“.

V roce 1930 Fischer přešel na brněnskou Masarykovu univerzitu. V tomto roce také Fischer vystoupil z KSČ; kariéra prvorepublikového vysokoškolského učitele totiž vylučovala členství v této politické straně. Otázkou zůstává, do jaké míry byl Fischerův odchod z komunistické strany způsoben tzv. bolševizací, tedy nástupem ultraradikálních „karlinských klubů“ v čele s Klementem Gottwaldem do vedení této politické formace.

Ve 30. letech Fischer dopracoval svoji koncepci skladebné filozofie (*Základy poznání*, 1931) a vedle dalších monografických prací napsal i své nejznámější dílo – *Krise demokracie* (1933). Na přelomu dvacátých a třicátých let spoluorganizoval a redigoval kulturně politický časopis *Index*, v první polovině třicátých let se angažoval v tzv. barrandovské skupině a později i ve Společnosti přátel demokratického Španělska. Tato veřejná činnost, ale také vyčerpání z vědecké práce spojené s psychickými i fyzickými problémy jej na delší dobu z vědecké práce vyřadily.

Deptán poměry v tzv. protektorátu odjel Fischer v dubnu 1939 do Nizozemí, kde zůstal – v důsledku okupace a druhé světové války – až do roku 1945. O jeho pobytu v Nizozemí víme jen velmi málo, což mnohdy vede k nepodloženým dohadům a fámám o této Fischerově velmi těžké životní etapě. Po 15. březnu 1939 se Fischer podle vlastního vyjádření pokoušel z pověření vznikajících československých exilových orgánů organizovat pomoc krajanům prchajícím z okupované republiky. Později se Fischer neúspěšně pokoušel za dramatických okolností uprchnout do Velké Británie, setrval proto v ilegalitě v Amsterdamu až do osvobození.

Po návratu z nizozemského exilu se stal děkanem brněnské filozofické fakulty a 30. dubna 1946 přijal pověření rektorskou funkcí na obnovené olomoucké univerzitě. Fischerovo rozhodnutí mnohé jistě překvapilo. Fischer se totiž netajil nechutí k extenzivnímu trendu, který ovládl československé terciární školství po roce 1945. Navíc byl rektor nové univerzity i politicky „enfant terrible“, jehož nenadálou kariéru sledovali národní socialisté ještě neliběji než komunisté, kteří na Fischera pohlíželi s jistým blahosklonným despektem. Co tedy vedlo Fischera k přijetí přetěžké funkce administrátora nově vzniklé univerzity? Pravděpodobně nikdy neutuchající lidská ambicióznost, kterou čerstvá poválečná doba, „těhotná“ očekáváním, opatřila křídly vpravdě orlími. Fischer se ovšem pustil do budování univerzity s obrovskou vervou. Úspěšně zval do Olomouce vyučující z Prahy a Brna, získával nové prostory, osobně přivázel knihy, ale i topná tělesa, okenní tabule a otop. Snil o malé, zato elitní univerzitě s evropským dosahem. Nezapomínal ani na zabezpečení své kariéry – ještě před únorem 1948 nabídl svoje služby komunistické straně, jenže ta je prostřednictvím Alexeje Čepičky odmítla. Politický kalkul vidíme v předúnorovém období i v nezájmu rektora Fischera o konstituování právnické fakulty (byla deklarována zákonem o obnovení univerzity z února 1946). Fischer se totiž obával vlivu brněnské právnické školy, jejíž představitelé pokládali za příliš reakční, tudíž „nevhodné“ pro budování nové, pokrokové a buržoazním balastem nezátžené olomoucké

univerzity. „Vítězství pracujícího lidu“ v únoru 1948 přivítal rektor olomoucké univerzity manifestačním vstupem do komunistické strany a současně zaujal vysoké funkce v krajském akčním výboru. Jeho fascinace novými poměry vyvrcholila na dubnovém sjezdu národní kultury, kde Fischer dokonce hovořil o nutnosti podřídit svobodu vědeckého bádání nastupujícím politickým poměrům. Poúnorová Fischerova angažovanost (společně s řadou jiných příčin) minimalizovala dopady poúnorových personálních čistek; jejich relativní rozsah je ve srovnání s pražskou i brněnskou univerzitou přibližně poloviční. Pamětníci zdůvodňují Fischerovo politické angažmá na straně nastupujícího totalitního režimu jeho eminentní snahou zachovat „své“ dílo, tedy nově vzniklou Univerzitu Palackého. Možná. Ale hlavně se levicový filozof domníval – ve shodě s názory prakticky celé většiny levicové české intelektuální elity – že právě teď dochází k toužebné realizaci idejí o beztrždní a spravedlivé společnosti. Fischer však – na rozdíl od jiných – vystřízlivěl velmi rychle a jako pravý filozof se rozhodl, že oportunistou nebude. Na konci roku 1948 odešel ze všech svých politických funkcí a v roce 1949 i z funkce rektora olomoucké univerzity. Jeho konflikt s totalitním režimem vyvrcholil v roce 1954, kdy sepsal a nejvyšším stranickým a státním orgánům rozeslal memorandum o školské reformě, kterou podrobil zdrcující kritice. O rok později byl vyloučen z KSČ. Na jeho odchodu ze strany, jenž znamenal konec jeho akademické kariéry, se podíleli nejen „zdívoci“ studenti a mladí asistenti, ale také jeho dlouholetí kolegové a přátelé, včetně těch, se kterými se sblížil již za svého prvorepublikového působení v Olomouci.

Po vynuceném odchodu z Univerzity Palackého (1957) působil J. L. Fischer ještě do roku 1960 na Masarykově univerzitě v Brně, poté byl penzionován. Na olomoucké univerzitě se Fischer objevil v roce 1965; jeho působení ve funkci odborného asistenta na Katedře psychologie FF UP trvala ovšem pouze 38 pracovních dní. Ještě v této době byl J. L. Fischer bedlivě sledován Státní bezpečností; pro stranické orgány byl J. L. Fischer persona non grata až do vypuknutí Pražského jara. Na olomouckou univerzitu se tak její první rektor mohl vrátit až 1. května 1968. Jeho návrat však měl jen krátké trvání – Fischer opět nuceně opustil v důsledku normalizačních čistek olomouckou univerzitu na počátku roku 1970. A takřka symbolicky s jeho odchodem zaniká i v polovině šedesátých let obnovená Katedra filozofie Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci. Prof. PhDr. Josef Ludvík Fischer zemřel 17. února 1973.

PhDr. P. Urbášek, ředitel Archivu UP

STUDENTSKÁ RUBRIKA

Seznamovací pobyt – Dostředy 2004

Ve dnech 12.–15. září se uskutečnil II. ročník seznamovacího pobytu pro začínající studenty psychologie na FF UP Olomouc *Dostředy*. Pořadatelem akce byla Česká asociace studentů psychologie (ČASP), jež prostřednictvím devíti organizátorů zajišťovala veškeré aktivity od ubytování, vaření až po programovou náplň, a také Katedra psychologie FF UP Olomouc.

Akce se konala v Cakově u Vilemova a zúčastnilo se jí přes třicet studentů. Program byl zaměřen na komunikaci a spolupráci mezi účastníky, kterým bylo umožněno poznat své budoucí spolužáky ještě před oficiálním zahájením studia. Během necelých čtyř dnů se podařilo stmelit dříve nesourodou skupinu jednotlivců do dobře fungujícího kolektivu. Studenti se též seznámili se staršími kolegy a kolegyněmi, členy výše zmiňované studentské organizace ČASP, což jim jistě velmi usnadnilo celé studium. V průběhu několika dnů se totiž v kolektivu vytvořil takové vztahy, které za běžných podmínek vznikají několik měsíců i let, a současně je zabráněno vylčení méně průbojnějších studentů. Myslím, že by bylo velmi prospěšné

pořádat podobné pobyty také pro studenty ostatních oborů.

Za tým organizátorů přeji všem účastníkům pobytu úspěšný vstup do lavic naší katedry.

Mgr. M. Kolařík, student PGS,
Katedra psychologie FF UP Olomouc

Pociťujete nedostatek konkrétních a aktuálních informací? Chcete se něco více dovědět o některém pracovišti UP? Víte o zajímavých akcích na UP? Chcete se podělit se svými názory, postřehy a připomínkami s ostatními členy univerzitní obce?

Využijte e-mailu, pište, faxujte na adresu redakce Žurnálu UP, nebo nás přijďte navštívit osobně na Křížkovského 8!

Na vaše podněty se těší a odpovědi na vaše otázky se bude snažit zprostředkovat

redakce Žurnálu UP

Záříjová produkce

Cyrlometodějská teologická fakulta
Studia theologica 17 – Teologický časopis. Podzim 2004, roč. 6, č. 3, 92 s.

Fakulta tělesné kultury
 Hodaň, B. (hl. red.): *Tělesná kultura*. Časopis, roč. 2004, sv. 29, č. 1, 122 s.

Filozofická fakulta
 Szymanek, K., Wiczorek, K. A., Wójcik, A. S.: *Umění argumentace*. Úlohy na zkoumání argumentů. 1. vyd., 150 s.
 Bartoš, J., Schulz, J., Trapl, M.: *Regionální dějiny*. Pojetí, poslání, metodika. 1. vyd., 120 s.
 Černý, J. (hl. red.): *AUPO. Romanica Olomucensia XIII*. 1. vyd., 166 s.
 Park, Mi-Young: *Česko-korejský slovník*. 1. vyd., 782 s.

Lékařská fakulta
 Kudela, M. a kol.: *Základy gynekologie a porodnictví pro posluchače lékařské fakulty*. 1. vyd., 274 s.

Pedagogická fakulta
E-pedagogium – Nezávislý odborný časopis určený pedagogickým pracovníkům všech typů škol. Roč. 2004, č. 2, 108 s.
 Renotíerová, M., Ludíková, L. a kol.: *Speciální pedagogika*. 2. vyd., dopl. a aktualizované, 314 s.

Přírodovědecká fakulta
 Bajer, J.: *Mechanika 2*. 1. vyd., 458 s.

-kop-

Jezuitský konvikt Olomouc?

Svou přílišnou tolerancí se vedení Univerzity Palackého, Filozofické fakulty a Pedagogické fakulty UP zbytečně – a pro mne nepochopitelně – zřídá propagace Univerzity Palackého jako významné kulturní instituce a jejich pořadatelských aktivit v Uměleckém centru Univerzity Palackého. Jde jen zdánlivě o maličkost – o nesprávné a svévolné označování jedné její budovy a instituce, které se objevuje nejen na vylepovaných plakátech a v publikovaných novinových oznámeních, ale dokonce i v redigovaných textech prostřednictvím managementu Uměleckého centra Univerzity Palackého, redakce Žurnálu UP a internetových domovských stránek. Příkladů je mnoho, naposledy plakáty a oznámení týkající se mezinárodního hudebního festivalu Baroko 2004 konaného v „Jezuitském konviktu Olomouc“.

Velkorysá rekonstrukce rozlehlé barokní budovy na Univerzitní (Židovské, Božího Těla) ulici, financovaná Ministerstvem školství mládeže a tělovýchovy ČR z Fondu národního majetku, byla stejně důležitým počínem jako kdysi její výstavba. Jedinečná idea rektora Josefa Jařaba, kterou převzali a rozvinuli i jeho pokračovatelé Lubomír Dvořák a Jana Mačáková, vytvořila výborné předpoklady pro to, aby se jeden z objektů staré (jezuitské) olomoucké univerzity, kdysi

sloužící k ubytování a stravování studentů, stal důstojným stánkem pětice uměnovědných a uměnovýchovných kateder Univerzity Palackého a během let i skutečným centrem umění – ohniskem studentského a veřejného kulturního života, oživujícím historické jádro Olomouce. Realizace projektu architektů Petra Fabiána a Jana Polácha proto byla nejen rekonstrukcí, ale spíše adaptací historické budovy pro zcela nové účely.

Na jaře roku 2002 proběhla obsáhlá diskuse týkající se názvů celého objektu a některých jeho prostor. Tehdy bylo rozhodnuto pojmenovat budovu a instituci jako Umělecké centrum Univerzity Palackého (což umožnilo i výhodný anglický ekvivalent The Art Centre of Palacký University) a toto sousloví bylo vytesáno na venkovní pískovcové tabuli. Nemám nic proti spontánní mluvě užívající stručné označení „konvikt“, nesouhlasím však s oficiálním nedodržováním znění závazné hlavičky, která nejlépe vyjadřuje jak novodobou funkčnost budovy, tak i její vazbu na současnou univerzitu.

Zatímco na jaře ideu vysokoškolského uměleckého centra pohltila zářící výloha s jídelním a nápojovým lístkem (viz o tom v mém článku Hospoda, vitrina a popelnice, Žurnál 2004, č. 22), v létě máme co do činění s názvoslovnou tvořivostí některých akademiků. Je to ke škodě Univerzity Palackého, jejíž dobré jméno se buduje i z kamínků jednotlivých zdařilých akcí pořádaných v jejích prostorách.

P. S. Od doby odevzdání tohoto článku do Žurnálu uplynulo několik týdnů a nedávno byl i na mém počítači instalován STAG. Tak jsem zjistil, že svou výuku budu konat v budově označené symbolem „JK“. Protože vysvětlivku této značky jsem nikdy nenašel, nejsem si zcela jist, kde to mám vlastně vyučovat.

prof. J. Vičar, Katedra muzikologie FF UP

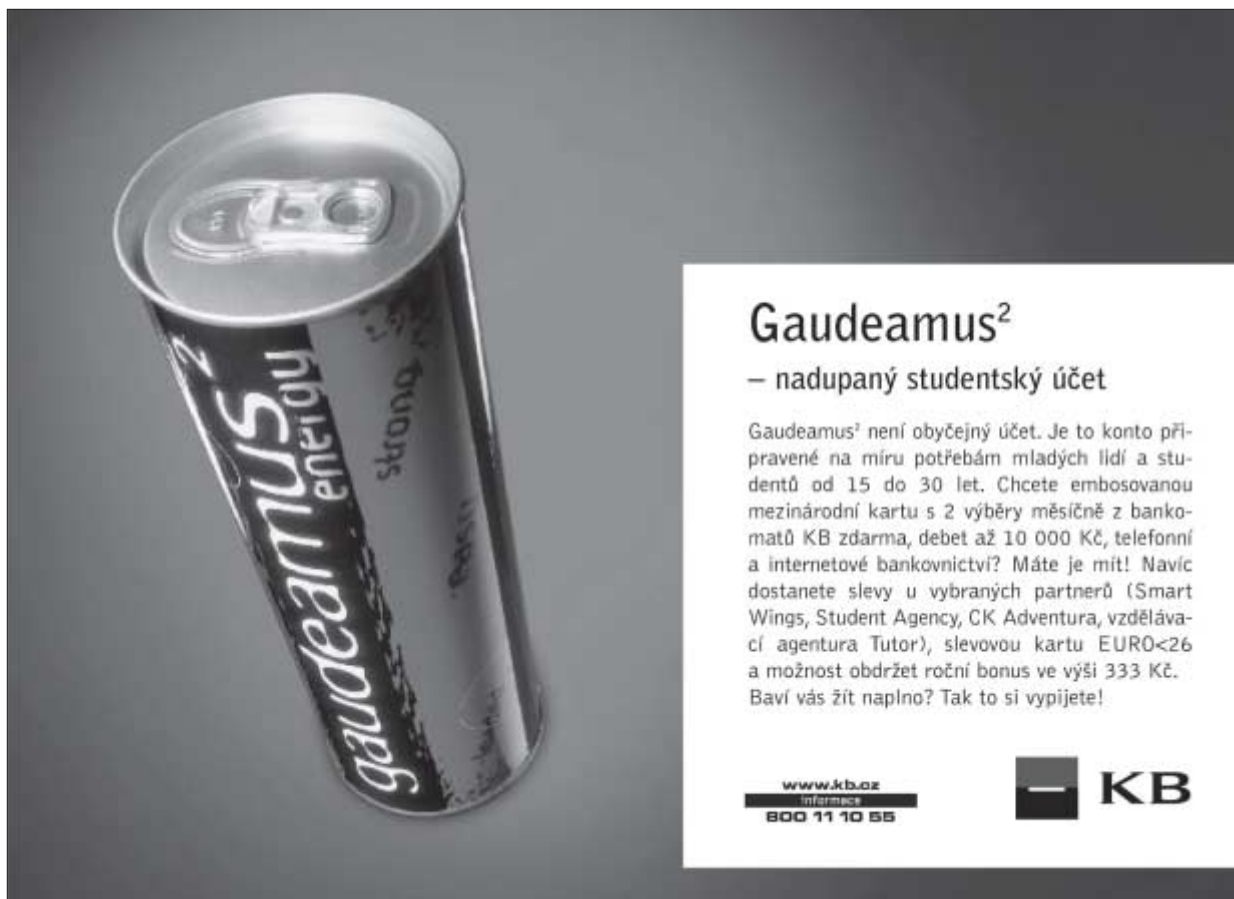
On-line časopisy

V průběhu října tohoto roku můžete využít volného přístupu ke kolekci časopisů SAGE Publication.

K dispozici jsou plné texty článků bezmála 350 časopisů především z oblasti společenských věd – antropologie, ekonomie, pedagogiky, politologie, psychologie, sociologie a dále také lékařství a souvisejících oborů, částečně jsou zastoupeny technické disciplíny. Přístup je z adresy: <http://online.sagepub.com>.

M. Pastorová, KUP

placená inzerce

Gaudeamus²
 – nadupaný studentský účet

Gaudeamus² není obyčejný účet. Je to konto připravené na míru potřebám mladých lidí a studentů od 15 do 30 let. Chcete embosovanou mezinárodní kartu s 2 výběry měsíčně z bankomatů KB zdarma, debet až 10 000 Kč, telefonní a internetové bankovníctví? Máte je mít! Navíc dostanete slevy u vybraných partnerů (Smart Wings, Student Agency, CK Adventura, vzdělávací agentura Tutor), slevovou kartu EURO<26 a možnost obdržet roční bonus ve výši 333 Kč. Baví vás žít naplno? Tak to si vypijete!

www.kb.cz
 infomack
 800 11 10 55

KB

...A PŘÍŠTÍ TÝDNY...

11. ŘÍJNA

Měsíc asijské kultury (Za vším hledej ženu...). Zahájení při příležitosti vernisáže výstavy „V šatech Číny“. Galerie UC UP, 18 hod. Podrobný program na <http://itaifun.upol.cz/ccsol/>.

Večírek červeného trpaslíka. Představení. Divadlo Tramtarie (Ostravská 1), 18.30 hod.

Od literatury k filmu (a zpět) – Týden portugalského a brazilského filmu. Zahájení. UC UP, před Filmovým sálem, 18.30 hod.

Od literatury k filmu (a zpět) – Týden portugalského a brazilského filmu. Memórias Póstumas (Posmrtné paměti). Projekce (v původním znění s anglickými titulky). Režie A. Klotzel (Brazílie 2001). UC UP, Filmový sál, 19 hod.

12. ŘÍJNA

Mons. prof. A. Fisher, OP (pomocný biskup ze Sydney a ředitel Institutu Jana Pavla II. v Melbourne): **Bioetika a náboženský pohled na svět.** Přednáška. Velká posluchárna CMTF UP, 8.30 hod. (Přednáška bude tlumočena do češtiny.)

Doc. R. Bělohlávek, Mgr. J. Dvořák, Mgr. J. Outrata (PřF UP Olomouc): Rychlá faktorizace konceptuálních svazů. Seminář z univerzální algebry a uspořádaných množin, PřF UP, Tomkova 40, posluchárna č. 301, 13 hod.

Kouzelný gramofon. Dětský muzikál v nastudování handicapovaných dětí ze Speciální školy Svitání Par-

dušice spolu se zdravými dětmi. UC UP, Divadelní sál, 14 hod.

Od literatury k filmu (a zpět) – Týden portugalského a brazilského filmu. PhDr. J. Blažejovský (MU Brno): Filmová tvorba Nelsona Pereiry dos Santos. Přednáška (česky). FF UP, multimediální učebna Katedra romanistiky, 16.45 hod.

Od literatury k filmu (a zpět) – Týden portugalského a brazilského filmu. Sucho (Vidas Secas). Projekce (v původním znění s českým rychlodabingem). Režie Nelson Pereira dos Santos (Brazílie 1963). FF UP, multimediální učebna Katedry romanistiky, 17.45 hod.

Měsíc asijské kultury (Za vším hledej ženu...). **Z. Černá: Čínské tradiční odívání.** Přednáška. FF UP, Křížkovského 8, U1, 18 hod.

Nasredin. Představení. Divadlo Tramtarie (Ostravská 1), 18.30 hod.

13. ŘÍJNA

Od literatury k filmu (a zpět) – Týden portugalského a brazilského filmu. Quem és tu? (Kdo jsi?). Projekce (v původním znění s anglickými titulky). Režie J. Botelho (Portugalsko 2001). UC UP, Filmový sál, 17 hod.

Měsíc asijské kultury (Za vším hledej ženu...). **L. Olivová: Bambusová dýmka (Ženy a tabák ve staré Číně).** FF UP, Křížkovského 8, U1, 18 hod.

Zahajovací mše svatá VKH. Mši slouží olomoucký biskup msgr. J. Hrdlička. Univerzitní kostel P. M. Sněžné, 19 hod.

14. ŘÍJNA

Od literatury k filmu (a zpět) – Týden portugalského a brazilského filmu. Mgr. M. Jiroušek: Úvod k filmu Uma Abelha na Chuva (česky). FF UP, multimediální učebna Katedry romanistiky, 18.30 hod.

Od literatury k filmu (a zpět) – Týden portugalského a brazilského filmu. Uma Abelha na Chuva (Včela v dešti). Projekce (v původním znění). Režie F. Lopes (Portugalsko, 1972).

15. ŘÍJNA

Specializační studium Animátor kulturního dědictví. Závěrečné kolokvium – pro úspěšné studenty osvědčení o absolvování. UC UP, Komorní sál (více na <http://www.scv.upol.cz>).

Od literatury k filmu (a zpět) – Týden portugalského a brazilského filmu. Mgr. M. Jiroušek: Filmová tvorba J. Mojicy Marinse (česky). UC UP, Filmový sál, 16 hod.

Od literatury k filmu (a zpět) – Týden portugalského a brazilského filmu. O Ritual dos Sádicos (Ritual sadistů). Projekce (v původním znění s anglickými titulky). Režie J. M. Marins (Brazílie, 1970). UC UP, Filmový sál, 17.15 hod.

Večer malých bojovníků. Premiéra představení. Divadlo Tramtarie (Ostravská 1), 18.30 hod.

16. ŘÍJNA

Večer malých bojovníků. Představení. Divadlo Tramtarie (Ostravská 1), 18.30 hod.

placená inzerce

Teď můžu začít studovat
s 200 000 Kč v kapse

Založte si ČSOB Studentské konto od 15. 9. do 15. 10. 2004.

Získáte osobní účet s povoleným přečerpaním, platební kartu Maestro Student zdarma a jako bonus studentskou slevovou kartu ISIC. A navíc také možnost zúčastnit se naší soutěže o finanční podporu při studiu. Cesta ke stipendiu může být snadnější než si myslíte. Stačí vyjádřit svoji představu bohatého studentského života jednou SMSkou. Ti nejoriginálnější získají odměnu ve výši až 200 000 Kč. Navíc prvních 1500 z vás, kteří si založí ČSOB Studentské konto, získá originální batoh s ledvínkou. Zastavte se ve kterékoliv pobočce ČSOB nebo na www.csob.cz

 Pro bohatší život

ČSOB Studentské konto www.csob.cz